

Meijboomlaan 4, woonhuis-kantoor

Adres	Meijboomlaan 4
Postcode	2242 PR
Kadastraal nummer	B 11410 en B 11409
Naam	De witte hoogt
Beschermd gezicht	Nee
Aantal onderdelen behorend tot het beschermde monument	2
Benoeming onderdelen complex	Woonhuis-kantoor; erfafscheiding
Oorspronkelijke functie	Wonen; werken; begrenzen erf
Datering/Bouwjaar	1925

Omvang bescherming

De bescherming betreft het WOONHUIS met KANTOOR en ERFAFSCHIEDING.

Het interieur maakt onderdeel uit van de bescherming voor wat betreft de oorspronkelijke indeling en detaillering.

Inleiding

In 1925 ontwierp architect A.H. Wegerif een woonhuis met kantoor voor projectontwikkelaar C.F.A. Jonkers, genaamd Huize Jonkers. Er was een centrale hal met in de oostvleugel de werkvertrekken en in de westvleugel woonvertrekken en een inpandige garage. Het ontwerp wordt wat eenvoudiger uitgevoerd dan getekend. Conform het bestek, dat Wegerif zelf schreef, werden de buitenmuren 'beportland' met portland cement en vervolgens wit geschilderd. In 1929 werd een verbouwingsplan gemaakt door P. Determan voor een 'deftig' pension met tearoom Huize De Witte Hoogt. Dit plan werd niet uitgevoerd, maar sindsdien draagt het huis wel de naam 'De Witte Hoogt', die vermeld staat op de erfafscheiding aan de straat. Na 1930 werd het pand verbouwd in opdracht van G. Bronger en naar tekeningen van J.A. Hijner om geheel als woonhuis in gebruik te kunnen nemen. Hierbij wordt de hal woonkamer en vrijstaand op het terrein wordt een garage gebouwd; ter plaatse van de garage komt er onder meer een keuken. In 2007 vond een verbouwing plaats naar ontwerp van Studio Schaeffer te Den Haag. Hierbij werd de oorspronkelijke interne indeling als uitgangspunt genomen, waardoor het pand weer meer in zijn structuur van 1925 is gekomen. Ook de bestaande toestand van de voor-, noord- en zuidgevels werd behouden. Aan de achterzijde vond de bouw van een serre plaats. De stalen ramen zijn vervangen; de omlijsting van de vensters, zogenaamde dagstukken, verrijkt met voor Wegerif typerende bloklijsten, zijn behouden.

Over de architect

Ahazverus Hendrikus (Henk) Wegerif (1888 Apeldoorn - 1963 Wassenaar) heeft een omvangrijk, herkenbaar en nationaal gewaardeerd oeuvre van met name woonhuizen gebouwd. Onder zijn opdrachtgevers bevonden zich onder meer de directeur van het bierconcern Heineken (huis Regenboog, Noordwijk aan zee, 1931) en de directeur van de Gist- en Spiritusfabriek te Delft (huis Solheim, Delft, 1932). Hij werd in het bedrijf van zijn vader opgeleid als timmerman. Na een paar jaar werken bij verschillende architectenbureaus reisde hij op 20-jarige leeftijd een jaar door de VS.

Zijn succesvolle bureau startte hij vervolgens al op 21-jarige leeftijd in Apeldoorn, alwaar hij ook in 1912 zijn eerste eigen woonhuis, genaamd De Pasch, bouwde. Zijn omvangrijke oeuvre in Apeldoorn heeft een belangrijk stempel gedrukt op de architectuur van enkele buurten aldaar. Vanaf 1917 bouwde hij ook in Wassenaar, waar hij al snel zoveel opdrachten verwierf dat hij in 1925 besloot om naar Wassenaar te verhuizen. Zijn eerste opdracht in Wassenaar was een huis aan Hertelaan 7 in 1917. In 1922 volgde Huis Dewel aan de Rijksstraatweg 777. In de jaren twintig volgde onder meer Rust en Vreugdlaan 14 (1924), Backershagenlaan 52 (1925), Sophialaan 2 (1926) en Villa Lutkie op Waldeck Pymontlaan 11 (1927). Hij bouwde in 1925 zijn eigen woonhuis met atelier, eveneens genaamd De Pasch (Van Bergenlaan 7), en wel op een hoge duintop in Rijksdorp – even ten noordoosten van De Witte Hoogt. Wegerif bouwde overigens ook buiten Wassenaar, zoals de Willemsparkflat in Den Haag uit 1928-1931.

In de voor de bouw moeilijke periode van de jaren dertig en veertig hield Wegerif zich vooral bezig met filmdecors en publicaties. Mede dankzij deze laatste hebben Wegerifs denkbeelden over architectuur invloed gehad op de Nederlandse architectuur.

Wegerif heeft veel woonhuizen gebaseerd op de Engelse landhuisstijl, maar zijn werken uit de jaren twintig vertonen een duidelijke invloed van het functionalisme. De zakelijke stijl van Van Bergenlaan 7 met toepassing van het platte dak, stalen ramen en principes zoals licht, openheid en een functionele relatie tussen interne indeling en gevelindeling is hiervan een belangrijk voorbeeld. De Witte Hoogt vertoont grote overeenkomsten met het eigen woonhuis, ook in de detaillering van de vensters. Ook na de oorlog verwierf Wegerif verschillende opdrachten in Wassenaar, zoals Lijsterlaan 7 (1950), Schouwweg 65a (1953) en Konijnenlaan 45a (1956).

Over Rijksdorp

Rijksdorp is een villawijk aan de rand van de Wassenaarse duinen, die vanaf 1920 ontwikkeld werd op de terreinen van de voormalige 17de-eeuwse buitenplaats Rijxdorp, waarvan het huis kort na de Eerste Wereldoorlog afgebroken werd. De wijk werd ontwikkeld door de exploitatiemaatschappij Rijksdorp onder directie van C.F.A. Jonkers en architect Co Brandes ontwierp het stratenpatroon. Voor Jonkers ontwierp Wegerif in 1925 een woonhuis met kantoor, De Witte Hoogt aan de Meijboomlaan 4-6, dat bedoeld was om na voltooiing van de buurt als theetuin en hotel in gebruik genomen te worden. Dit laatste is nooit gebeurd. Rijksdorp ontwikkelde zich moeizaam en – op enkele huizen na – vond vooral na de Tweede Wereldoorlog de verdere ontwikkeling plaats.

Wegerif bouwde in de jaren twintig verschillende villa's in Rijksdorp. Verscheidene daarvan zijn inmiddels gesloopt, zoals de naoorlogse woonhuizen aan Van Bergenlaan 19 (1957) en Van Bronckhorstlaan 32 (1952). Er resteren thans nog vier werken van Wegerif in Rijksdorp, namelijk Van Bergenlaan 7, Woonhuis Hagestate aan Van Bergenlaan 12 uit 1925, Woonhuis/kantoor 'De Witte Hoogt' aan Meijboomlaan 4-6 uit 1925 en Woonhuis 'Huize Renswoud', Van Bronckhorst 34 uit 1927.

Rijksdorp maakt onderdeel uit van het van rijkswege aangewezen Belvederegebied Duin Horst en Weide en het gelijknamige provinciale landschap.

Stedenbouwkundige aspecten

Het gebouw ligt op het hoogste punt van het terrein en de middenpartij ligt op de as van de Van der Doeslaan. Ook het hek aan de straat, in de bocht Van der Doeslaan-Meijboomlaan, is symmetrisch op deze as geplaatst. De auto-oprit tot het perceel is rechts en loopt met een lange gebogen laan naar de achterzijde van het huis – alwaar zich oorspronkelijk de inpandige garage bevond. Aan de linkerkant van de erfafscheiding bevindt zich een voetgangsentree; vanaf hier liep er een gebogen pad naar het huis – ook deze structuur is behouden.

Architectonische beschrijving¹

Het pand bestaat uit een centraal gelegen hoofdvolume van twee bouwlagen met plat dak en twee vleugels aan weerszijden, eveneens met plat dak. Aan de voorzijde van het hoofdvolume, in de middenas van de symmetrisch ingedeelde voorgevel, bevindt zich een zevenzijdige erker van één bouwlaag met plat dak.

Het gebouw is in baksteen, die gepleisterd en wit geschilderd is, opgetrokken. De rechtgesloten vensters zijn omlijst met dagstukken, verrijkt met blokklijsten. De indeling van de voorgevel is oorspronkelijk, waarbij ook kleine details zijn behouden, zoals het langgerekte, smalle venster aan de rechterzijde van de linkervleugel.

Erfafscheiding

De erfafscheiding bestaat uit een gemetselde, gepleisterde en in wit en zwart geschilderde muur in een geknikte vorm. In de lagere delen bevinden zich opengewerkte vlakken. In het midden staat 'De Witte Hoogt'. Links bevindt zich een voetgangerstoegang met draaihek. Rechts bevindt zich nog een vrijstaand deel van de erfafscheiding.

Waardstelling

Het woonhuis annex kantoor met erfafscheiding is vanwege de cultuurhistorische - , architectuurhistorische - en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar

- als een representatief en in hoofdvorm en gevelindeling vrijwel gaaf bewaard voorbeeld van een woonhuis annex kantoor uit het Interbellum met stijlinvloeden van het Functionalisme;
- vanwege het redelijk gaaf bewaarde typerende materiaalgebruik en detaillering van het exterieur (aan de voorzijde);
- als onderdeel van en vanwege de betekenis voor het oeuvre van architect A.H. Wegerif, die een groot aantal werken in Wassenaar realiseerde;
- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkeling van Rijksdorp en de rol die architect A.H. Wegerif en opdrachtgever C.F.A. Jonkers daarin gespeeld hebben;
- vanwege de ruimtelijk-functionele, stilistische en visuele relatie tussen de erfafscheiding en het huis;
- vanwege de karakteristieke en beeldbepalende ligging op een top van een duinheuvel en in de as van de Van der Doeslaan;
- vanwege de ligging in en als onderdeel van het van rijkswege aangewezen Belvederegebied Duin Horst en Weide en het gelijknamige provinciale landschap.

Bijlagen

Foto's situatie 2012; afbeelding Google Earth; kadastrale kaart.

Literatuur/bronnen

Gemeentearchief/bouwdossiers; bezoek ter plaatse vanaf openbare weg 2012; www.bonas.nl; Bewonersvereniging 'De Kieviet', 'Een eeuw Park de Kieviet 1910-2010', 2010; 'Moderne bouwkunst in Wassenaar 1900-1965', 2007, uitgave Comité Open Monumentendag Wassenaar; Scheffer, C., 'Jongere bouwkunst en stedenbouw, Wassenaar', provincie Zuid-Holland, 1993.

¹ Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.

Disclaimer

Deze redengevende omschrijving is door een onafhankelijke adviseur in architectuurhistorie, mevr. drs. M.J.C. Laméris van TasT, projecten voor tastbaar erfgoed, opgesteld. Aan deze omschrijving kunnen geen rechten worden ontleend. Het al dan niet opvolgen van de adviezen/toepassen van de omschrijving en op welke wijze valt geheel onder verantwoordelijkheid van de opdrachtgever c.q. degene die de adviezen opvolgt/de omschrijving gebruikt. Eventuele directe of indirecte gevolgen zijn op geen enkele wijze toerekenbaar aan de adviseur en/of TasT.